

Інститут
зернових культур
НААН України

КАТАЛОГ-2025
СОРТІВ ТА ГІБРИДІВ
ЗЕРНОВИХ ТА
ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР

ДУ ІНСТИТУТ ЗЕРНОВИХ
КУЛЬТУР НААН УКРАЇНИ

Видавничий дім
«Гельветика»
2025

УДК 633.15:631.527.5

DOI: 10.31867/2025.01.01.01-66/04

*Друкуються за рішенням Вченої ради ДУ Інститут зернових культур
НААН України (протокол №4 від 3 березня 2025 року).*

*Науково-методичні рекомендації
База даних закінчених наукових розробок (інновацій),
що рекомендується для освоєння в АПВ Дніпропетровської області*

Каталог-2025 сортів та гібридів зернових та зернобобових культур ДУ інститут зернових культур НААН України [авт. кол.: В. Ю. Черчель, Б. В. Дзюбецький, М. Я. Кирпа, Н. А. Боденко, О. О. Кулініч, А. В. Алдошин, О. В. Яланський, В. П. Солодушко, М. М. Солодушко, О. О. Педаш, К. Ф. Кандаурова, Е. М. Федоренко, А. С. Бондаренко, Д. В. Ковальов, Л. М. Свініцький, О. Л. Гайдаш, Д. С. Купріченков, М. О. Круглова, О. І. Лупітько, Ю. В. Безсуєднія, В. О. Кулик, О. І. Лисинська, О. В. Ковтун, В. І. Серєда, М. М. Таганцова]. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2025. 66 с.

ISBN 978-617-554-499-0

DOI: 10.31867/2025.01.01.01-66/04

В каталозі представлено базу даних інноваційної продукції селекції ДУ Інститут зернових культур НААН України та мережі його дослідних станцій. Занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні (надалі Реєстр сортів рослин України) сорти та гібриди сорго, сорго-суданкових гібридів, соризу, сорти озимої пшениці, вівса, ярого ячменю, сої, чини, нуту, сочевиці, квасолі та вики ярої є об'єктами інтелектуальної власності та захищені авторськими свідоцтвами, патентами і відповідними законами України. Викладено науково-методичні рекомендації насінництва на ділянках гібридизації відповідно індивідуальних особливостей сортів та гібридів зернових та зернобобових культур

Відповідальний за випуск А. С. Бондаренко

Верстка та комп'ютерний набір О. В. Ковтун

ISBN 978-617-554-499-0

©Державна установа Інститут
зернових культур Національної
академії аграрних наук України, 2025

ЗМІСТ

ОЗИМА ПШЕНИЦЯ

ЗІРА.....	6
КОХАНКА.....	7

ОВЕС

БУСОЛ.....	8
ІРЕН.....	9
СПУРТ.....	10
СТЕРНО.....	11
МУСОН.....	12
РЕГБИ.....	13
МАЛАХІТ.....	14
АРГУС.....	15
АЗАМАТ.....	16
РОДОНІТ.....	17
ДОСКОНАЛИЙ.....	18

ЯРИЙ ЯЧМІНЬ

ГІАКІНТ.....	19
ІЛОТ.....	20
СОВІРА.....	21
АРЕЙ.....	22

СОРГО ЗЕРНОВЕ

СВАТ.....	23
ПІВДЕННЕ.....	24
СМОТРИЧ.....	25
КРАЄВИД.....	26
УТЛЮГ.....	27
ЛАН 59.....	28
ЯРОНА.....	29
СРІБЛЯСТЕ.....	30

СОРГО ЦУКРОВЕ

ПРИАЗОВСЬКЕ.....	31
ЦУКРОВЕ 1.....	32
СИЛОСНЕ 42.....	33

ДОВІСТА	34
АНАНАС	35
ВІТАМ	36
ГУЛІВЕР	37

СОРГО ВІНИКОВЕ

КАРЛИКОВЕ 45	38
КРАСЕНЬ	39
РИНКОВЕ	40

СОРГО СУДАНСЬКЕ

ГОЛУБІВСЬКА 25	41
МУРАШКА	42
СТРАТЕЯ	43

СОРГО-СУДАНКОВІ ГІБРИДИ

КАДАН 19	44
НОВООЛЕКСІВСЬКИЙ	45
САМАТ	46

СОРИЗ

САМАРАН 6	47

ЧИНА

СПОДІВАНКА	48
ІВОЛГА	49
СВІТАНКОВА	50
ЛІГУМ	51

СОЧЕВИЦЯ

ЛІНЗА	52
ДАРИНКА	53
СЕРПАНОК	54
РЕД	55
ЗЕЛЕВИР	56

КВАСОЛЯ

НЕСПОДІВАНКА	57
ЖУРАВКА	58
ГОРЛИЦЯ	59

НУТ

СЛОБОЖАНСЬКИЙ	60

ВИКА ЯРА

ЗНАХІДКА	61

СОЯ

АМЕТИСТ	62
АРТЕМІДА	63

ЗІРА

- ✓ *Висока зимостійкість*
- ✓ *Потужний стартовий ріст*

Оригіатори: ДУ Інститут зернових культур НААН України, Синельниківська селекційно-дослідна станція ДУ ІЗК НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2005 р.
Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: різновид лютеценс. Колос білий, циліндричний. Колоскова луска овальна, розміром 7–9 мм, слабо опушена. Зерно червоного кольору. Маса 1000 зерен 36–38 г. Колос з проміжною щільністю колосків, середньої довжини з низьким його похилом. Соломина середньої товщини.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньоранній. Вегетаційний період 305–310 днів. Середньорослий – 78–80 см, напівінтенсивного напрямку. Стійкість до вилягання середня. Висока зимостійкість. Потужний стартовий ріст. Стійкий до хвороб та посухи. Фузаріозом колосу та кореневими гнилями уражується мало, борошнистою россою та септоріозом – на рівні стандартів. Стійкий до летючої та твердої сажки.

Урожайність зерна 6,6–7,0 т/га (за роки сортовипробування).

Якість зерна: натура зерна 763 г/л, вміст сирого протеїну 12,9–13,0 %, клейковини 26–29 %, об'єм хліба 533–610 см³. Борошномельно-хлібопекарські якості добрі.

Агротехнічні вимоги: адаптований для сівби по багатьох попередниках, добре реагує на внесення мінеральних добрив, особливо азотне підживлення. Норма висіву 4,5–5,0 млн схожих зерен на гектар в оптимальні для озимої пшениці строки.

КОХАНКА

- ✓ *Висока зимостійкість*
- ✓ *Потужний стартовий ріст*
- ✓ *Стійкий до вилягання та осипання*

Оригінатори: ДУ Інститут зернових культур НААН України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2014 р. Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Лісостеп, Полісся.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос остистий, білий, циліндричної форми, середньої довжини. Нижня колоскова луска овальної форми, зубець середній, дуже зігнутий, плече скошене, кіль наявний. Зерно червоного кольору, продовгувато-овальне, крупне. Маса 1000 зерен 40–45 г. Колос з проміжною щільністю колосків, з низьким його похилом. Соломина середньої товщини.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньоранній. Вегетаційний період 291–299 днів. Середньорослий – 78–80 см, напівінтенсивного типу. Стійкий до вилягання (8–9 балів), осипання та проростання зерна в колосі. Посухостійкість висока (8–9 балів), морозо-зимостійкість вище середнього рівня (7–8 балів). Потужний стартовий ріст. Фузаріозом колосу, борошнистою россою, септоріозом та кореневими гнилями уражується слабо. Стійкість до жовтої іржі 8–9 балів, бруї іржі – 7–8 балів. Стійкий до летючої та твердої сажки.

Урожайність зерна 6,9–8,0 т/га (за роки сортовипробування).

Якість зерна: натура зерна 763 г/л, вміст сирого протеїну 12,9–13,3 %, клейковини 25–29 %, об'єм хліба 531–605 см³. Борошномельно-хлібопекарські якості добрі.

Агротехнічні вимоги: адаптований до сівби по багатьох попередниках, добре реагує на внесення мінеральних добрив, особливо азотне підживлення. Норма висіву 4,5–5,0 млн схожих зерен на гектар в оптимальні для озимої пшениці строки.

БУСОЛ

✓ **Сорт добре переносить весняну посуху і добре використовує вологу в роки з недостатньою кількістю опадів**

Оригіатори: Синельниківська селекційно-дослідна станція ДУ ІЗК НААН України, ДУ Інститут зернових культур НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2010 р.

Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: різновид ауреа. Рослина висотою 85–95 см. Кущ прямостоячий. Волоть напівстигла, продуктивна, добре озернена. Довжина волоті 15–16 см. Колоски двозерні, зрідка тризерні. Остюки поодинокі, короткі, прямі, ніжні. Зерно видовжене, рівне, плівчастість середня (20–25 %). Маса 1000 зерен 35–37 г.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньостиглий. Вегетаційний період 95–100 днів. Стійкість до посухи 8 балів, вилягання – 7–8 балів, осипання – 7–8 балів, проростання зерна в колосі – 7–8 балів, хвороб – 7–8 балів.

Урожайність зерна 3,55–3,90 т/га (за роки сортовипробування).

Якість зерна: натура зерна 370–400 г/л.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Оптимальна норма висіву 5,0 млн схожих зерен на гектар. Позитивно реагує на високий агрофон.

ІРЕН

✓ *В період наливу зерна сорт слабо осипається*

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2014 р.
Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Апробаційні ознаки: різновид ауреа. Має велику волоть.
Колоски мають 2–3 зернини. Зерно середньої величини 25–38 г, плівчастість середня, соломина середньої висоти, тверда. Стебло середньої величини (95–100 см). Основа нижчого зерна слабо опушена рідкими короткими волосками, зернівка щільно закрита квітковими лусками.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньостиглий.
Вегетаційний період 90–95 днів. Стійкий до вилягання, осипання та цілого спектру хвороб. Високоадаптований до умов посухи.

Урожайність: за роки сортовипробування перевищив стандарт на 4,8 ц/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Оптимальна норма висіву 5,0 млн схожих зерен на гектар. Позитивно реагує на високий агрофон.

СПУРТ

- ✓ *Позитивно реагує на високий агрофон*
- ✓ *Характеризується високою посухостійкістю*

Оригізатори: Синельниківська селекційно-дослідна станція ДУ ІЗК НААН України, ДУ Інститут зернових культур НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2009 р.

Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Агроботанічні ознаки: різновид ауреа. Стебло циліндричне, пустотіле, середньої товщини, висота 95–100 см. Вузли стебла не опушені, світло-зеленого забарвлення. Листки середньої довжини і ширини, темно-зеленого забарвлення, зазубрені на кінцівках. Перехід листової піхви до листової пластинки має язичок. Кущ прямостоячий. Волоть довга (15–17 см), напівстисла. Колоски в більшості випадків дво- або тризерні. Остюки практично відсутні. Волоть високопродуктивна, кількість колосків і зерен висока, плівчастість 20–25 %. Зерно проміжного типу, крупне, жовте. Маса 1000 зерен 31–36 г, натура зерна 350–370 г/л.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньостиглий. Вегетаційний період 88–95 днів. Стійкий до вилягання і хвороб, слабо уражується сажковими хворобами, борошнистою росою та корончатою іржею не уражується.

Урожайність: сорт високоурожайний, за даними Нікопольської сортодільниці за 2008 р. урожайність зерна становила 46,2 ц/га, що на 4,5 ц/га вище порівняно із стандартом – сортом Чернігівський 27.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Оптимальна норма висіву 5,0 млн схожих зерен на гектар. Позитивно реагує на високий агрофон.

СТЕРНО

✓ *Стійкий до спектру хвороб*

Оригінатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2014 р.

Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Апробаційні ознаки: різновид ауреа. Волоть розлога, велика. Колоски здебільшого двозерні. Маса 1000 зерен 35–40 г, зернівка московського типу. Плівчастість зерна середня. Соломина середньої висоти (80–95 см), середньої товщини.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньостиглий. Вегетаційний період 95–100 днів. Стійкий до вилягання і хвороб, слабо осипається, слабо уражується корончатою іржею, середньо – летючою сажкою та борошністою росою.

Урожайність: за роки сортовипробування (2009–2011 рр.) сорт вівса Стерно перевищив стандартний сорт вівса Скакун на 5,4 ц/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Оптимальна норма висіву 5,0 млн схожих зерен на гектар. Позитивно реагує на високий агрофон.

МУСОН

- ✓ *Високоврожайний*
- ✓ *Позитивно реагує на підвищений агрофон*

Оригігнатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2016 р. Напряг використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: різновид ауреа. Рослини висотою 85–95 см. Вузли стебла не опушені, світло-зеленого забарвлення. Листки довгі, темно-зеленого кольору. Куш прямостоячий. Волоть розлога, продуктивна, добре озернена, довжиною 15–16 см, Колоски дво- або тризерні. Остюки відсутні. Зерно видовжене, вирівняне. Маса 1000 зерен 35–37 г, вирівняність зерна 84 %, плівчастість 20–25 %, натура зерна 370–400 г/л.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньостиглий. Вегетаційний період 90–97 днів. Стійкий до вилягання та обсіпання, летючою сажкою уражується слабо, борошнистою рососою, бурою і корончатою іржею не уражується. Добре переносить весняну посуху.

Урожайність зерна 4,3–4,6 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Протруєння насіння і внесення добрив обов'язкове.

РЕГБИ

- ✓ Має високу та стабільну урожайність
- ✓ Висока якість зерна

Оригігатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2016 р. Напрям використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Апробаційні ознаки: різновид ауреа. Рослина за габітусом прямостояча, висотою 90–95 см. Волоть продуктивна, середньої довжини, добре озернена, одногрива. Зерно крупне (37–40 г), жовтого кольору, плівчастість 20–23 %, натура зерна 380–400 г/л. Колоски дво- або тризерні. Остюки поодинокі, короткі.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньостиглий. Вегетаційний період 95–98 днів. Сорт стійкий до вилягання та обсипання, не уражується борошнистою росою, бурою і корончатою іржею. Стійкість до сажкових хвороб висока. Сорт має високу якість зерна, по вмісту білка перевищує стандарт на 2,4 %.

Урожайність зерна 3,95–4,50 т/га.

Агротехнічні вимоги Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Сорт позитивно реагує на високий агрофон.

МАЛАХІТ

- ✓ *Високоврожайний*
- ✓ *Має високу позитивну реакцію на покращання агрофону*

Оригігатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2018 р.
Напряг використання – зерно.

Зона вирощування: Лісостеп, Полісся.

Агробаційні ознаки: різновид ауреа. Рослина за габітусом прямостояча, висотою 89–94 см. Найвищий вузол стебла помірно опушений, світло-зеленого забарвлення. Листки довгі, темно-зеленого кольору. Волоть стисла, продуктивна, добре озернена, довжиною 15–16 см. Положення гілочок в волоті – напівпряме, положення вторинних колосків – поникле. Колоски дво- або тризерні. Остюки відсутні. Зерно видовжене, рівне. Забарвлення нижньої квіткової луски зернівки жовтого кольору. Маса 1000 зерен 32–36 г, вирівняність зерна 88 %, плівчастість 23–26 %, натура зерна 370–400 г/л.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньостиглий. Вегетаційний період 91–95 днів. Стійкий до вилягання та обсіпання (9 балів), стійкість проти твердої сажки 7,8–8,8 балів. Сорт борошнистою росою, бурою і корончастою іржею не уражується. Добре переносить весняну посуху.

Урожайність зерна 4,1–4,6 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Протруєння насіння і внесення добрив обов'язкове.

АРГУС

- ✓ **Має високу та стабільну урожайність**
- ✓ **Висока якість зерна**

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2018 р.

Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Апробаційні ознаки: різновид ауреа. Рослина за габітусом прямостояча, висотою 88–97 см. Волоть продуктивна, середньої довжини, добре озернена, стисла. Положення гілочок в волоті напівпряме, положення вторинних колосків поникле. Колоскові луски за довжиною середні, помірної сіруватості. Остюки поодинокі, короткі. Зерно крупне, маса 1000 зерен 35,7–36,8 г, забарвлення нижньої квіткової луски жовте, плівчастість 22,6–25,8 %, натура зерна 380–400 г/л. Вміст білка в зерні 13,1–13,9 %.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньостиглий. Вегетаційний період 91–95 діб. Стійкий до вилягання, посухи та обсіпання (8,5–9 балів), борошнистою росюю, бурою і корончатою іржею не уражується. Стійкість до сажкових хвороб висока.

Урожайність зерна 3,8–4,5 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Сорт позитивно реагує на високий агрофон. Протруєння насіння і внесення добрив обов'язкове.

АЗАМАТ

- ✓ **НОВИНКА**
- ✓ **Високоврожайний**
- ✓ **Позитивно реагує на підвищений агрофон**

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2020 р.

Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Лісостеп, Полісся.

Агроботаничні ознаки: різновид ауреа. Рослини висотою 82–93 см. Вузли стебла не опушені, світло-зеленого забарвлення. Листки довгі, темно-зеленого кольору. Куш прямостоячий. Волоть розлога, продуктивна, добре озернена, довжиною 16–18 см, Колоски дво- або тризерні. Остюки відсутні. Зерно видовжене, рівне. Маса 1000 зерен 36–38 г, вирівняність зерна 86 %, плівчастість 20–25 %, натура зерна 380–420 г/л.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньостиглий. Вегетаційний період 92–96 діб. Стійкий до вилягання та обсіпання, летючою сажкою уражується слабо, борошнистою россою, бурою і корончатою іржею не уражується. Добре переносить весняну посуху.

Урожайність зерна 4,2–4,8 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Протруєння насіння і внесення добрив обов'язкове.

РОДОНІТ

- ✓ *Має високу позитивну реакцію на покращання агрофону*
- ✓ *Висока якість зерна*

Оригінатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2020 р. Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Апробаційні ознаки: різновид *inermis*. Рослина за габітусом напівпряма, висотою 90–93 см. Найвищі вузли стебла і пластинки найнижчих листків дуже слабо опушені. Волоть продуктивна, середньої довжини, добре озернена, одногрива. Колоски волоті мають 3–5, а іноді і 7 зернин. Остюки відсутні. Зерно жовтого кольору, маса 1000 зерен 25–28 г, натура зерна 685–693 г/л. Має високу якість зерна, вміст білка в зерні 15,8–16,7 %.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньостиглий. Вегетаційний період 90–93 доби. Стійкий до вилягання та обсіпання, борошнистою росюю, бурюю і корончатою іржею не уражується. Стійкість до сажкових хвороб висока.

Урожайність зерна 2,43–2,66 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Сорт позитивно реагує на високий агрофон. Протруєння насіння і внесення добрив обов'язкове.

ДОСКОНАЛИЙ

- ✓ **НОВИНКА**
- ✓ **Високоврожайний**
- ✓ **Висока якість зерна**

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2022 р.
Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Лісостеп, Полісся.

Агроботаничні ознаки: різновид ауреа. Рослина за габітусом прямостояча, висотою 83–90 см. Найвищий вузол стебла помірно опушений, світло-зеленого забарвлення. Листки довгі, темно-зеленого кольору. Волоть стисла, продуктивна, добре озернена, довжиною 16–17 см. Положення гілочок в волоті – напівпряме, положення вторинних колосків – поникле. Колоски дво- або тризерні. Остюки відсутні. Зерно подібне до харківського типу (тонкоплівчасте), видовжене, рівне. Забарвлення нижньої квіткової луски зернівки жовтого кольору. Маса 1000 зерен 32–34 г, вирівняність зерна 85 %, плівчастість 24–25 %, натура зерна 392–416 г/л.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньостиглий. Вегетаційний період 92–94 діб. Стійкий до вилягання та обсіпання (8–9 балів), стійкість проти твердої сажки – 7–9 балів. Сорт борошнистою рослою, бурою іржею не уражується, корончастою іржею уражується слабо. Добре переносить весняну посуху.

Урожайність зерна 4,2–4,6 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Протруєння насіння і внесення добрив обов'язкове.

ГІАКІНТ

✓ **НОВИНКА**

✓ **Має високу позитивну реакцію на покращання агрофону**

✓ **Висока якість зерна**

Оригінатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2022 р.

Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Лісостеп, Полісся.

Апробаційні ознаки: різновид нутанс. Належить до степової екологічної групи. Форма куща напіврозлога. Стебло середньої висоти (88–95 см), міцне, товщиною 0,3 см. Листки світло-зеленого кольору, слабо опушені, лінійні. Колос – дворядний, остистий, середньої довжини (9–10 см), середній за щільністю (на 4 см колосового стрижня припадає 10–12 члеників зерна), жовтий. Форма колоса – пірамідальна. Остюки довгі (11 см), зазублені, жовтого кольору. Зернівка видовжено-еліптичної форми, жовтого кольору. Поверхня зовнішньої квіткової луски тонко зморшкувата, перехід до остюка поступовий. Язичок малопомітний. Соломина слабко-виповнена.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньоранній. Вегетаційний період 90–94 днів. Посухостійкий, особливо в період наливу зерна. Стійкий до вилягання та осипання. Гельмінтоспоріозом і борошнистою россою уражується слабо. Стійкий до твердої та летючої сажки. Круп'яні властивості добрі.

Урожайність зерна 5,5 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Має високу позитивну реакцію на підвищення агрофону. Але разом з тим має відносно високий нижній поріг врожайності на низькому агрофоні та відхиленнях в технології вирощування.

ІЛОТ

✓ **Має високу позитивну реакцію на покращання агрофону**

Оригіатори: Синельниківська селекційно-дослідна станція ДУ ІЗК НААН України, ДУ Інститут зернових культур НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2009 р.
Напрям використання – зерно.

Зона вирощування: Степ.

Апробаційні ознаки: різновид нутанс. Форма куща – напіврозлога. Стебло середньої висоти (81–90 см), міцне, товщиною 0,3 см. Листки світло-зелені, слабоопушені, лінійні. Колос дворядний, остистий, середньої довжини (8–10 см), середній за щільністю (на 4 см колосового стрижня припадає 10–12 члеників зерна), жовтий. Форма колоса пірамідальна. Остюки довгі (11 см), зазублені, жовтого кольору. Зерно видовжено-еліптичної форми, жовтого кольору. Поверхня зовнішньої квіткової луски тонкозморшкувата, перехід до остюка поступовий. Язичок малопомітний. Соломина слабо-виповнена. Маса 1000 зерен 43–46 г. Вирівняність зерна 85 %.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньоранній. Вегетаційний період 90–94 днів. Посухостійкий, особливо в період наливу зерна. Стійкий до вилягання та осипання. Гельмінтоспоріозом і борошнистою росою уражується слабо. Стійкий до твердої та летючої сажки. Круп'яні властивості добрі.

Урожайність зерна 5,5 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Має високу позитивну реакцію на підвищення агрофону. Але разом з тим має відносно високий нижній поріг врожайності на низькому агрофоні та відхиленнях в технології вирощування.

СОВІРА

- ✓ *Добрі круп'яні властивості*
- ✓ *Посухостійкий, особливо в період наливу зерна*

Оригінатори: Синельниківська селекційно-дослідна станція ДУ ІЗК НААН України, ДУ Інститут зернових культур НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2010 р.
Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: рослина висотою 95–100 см. Куш напіврозлогий. Колос дворядний, остистий, середньої довжини (8–10 см), середній за щільністю (на 4 см колосового стрижня припадає 10–12 члеників зерна). Форма колоса пірамідальна. Ості довгі зазублені, жовтого кольору. Зерно видовжено-еліптичне, жовтого кольору, рівне. Маса 1000 зерен 45–48 г. Вирівняність зерна 82 %.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньоранній. Вегетаційний період 92–95 днів. Стійкість до посухи 8 балів, до полягання 7–8 балів, до осипання 7–8 балів, до проростання зерна в колосі 7–8 балів, до хвороб 7–8 балів.

Урожайність зерна 3,63–3,90 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування.

АРЕЙ

✓ **НОВИНКА**

✓ **Має високу позитивну реакцію на покращання агрофона**

✓ **Висока якість зерна**

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2020 р. Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Апробаційні ознаки: різновид нутанс. Рослина за габітусом напівпряма, низька. Стебло міцне, соломину слабковиповнена. Опущеність найвищого вузла стебла – дуже слабка. Листки світло-зелені, слабоопущені, лінійні. Колос дворядний, остистий, середньої довжини (8–10 см), середній за щільністю (на 4 см колосового стрижня припадає 10–12 члеників зерна), жовтий. Восковий наліт на колосі слабкий. Форма колоса пірамідальна. Остюки довгі (11 см), зазублені, жовтого кольору. Стрижень колосу середній. Зерно еліптичної форми, жовтого кольору, поверхня зовнішньої квіткової луски грубозморшкувата, без опушення. Маса 1000 зерен 43–48 г. Вирівняність зерна 86 %.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньоранній. Вегетаційний період 89–93 доби. Посухостійкий, особливо в період наливу зерна. Стійкий до вилягання та осипання. Гельмінтоспоріозом і борошністою россою уражується слабо. Стійкий до твердої і летючої сажки. Круп'яні властивості добрі.

Урожайність зерна 5,4–6,8 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Має високу позитивну реакцію на підвищення агрофону. При відхиленні від технології вирощування урожайність сорту різко знижується.

СВАТ

Оригіна́тор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2017 р.
Напря́м вико́ристання – фура́жне та харчо́ве зерно.

Зо́на ви́рощування: Степ, Лісостеп.

Метод створення: схрещування на стерильній основі лінії ДнЗ7с та сорту Гранд

Апробаційні ознаки: висота рослин 115–130 см. Волоть пряmostояча, помірно розлога, добре продувається вітром. Вихід волоті з піхви останнього листка 15–20 см. Довжина волоті 20–25 см. Волоть червоно-коричневого забарвлення. Зерно червоно-коричневе з таніном. Маса 1000 зерен 25–28 г. Стебло добре облистяє, довжина листка 40–45 см, ширина 6–7 см.

Господарсько-цінні ознаки: ранньостиглий. Дозріває за 95–100 діб після сходів. Формує біля 2-х волотей на 1 рослину. Гібрид середньожаростійкий і посухостійкий. Середньо пошкоджується злаковими попелицями. Відзначається холодостійкістю в прохолодні періоди весни.

Достигає в першій–другій декаді вересня. Вологість зерна при збиранні 16–18 %.

Урожайність зерна на незрошуваних землях 4,5–5,8 т/га, в сприятливі по волого-забезпеченню роки – до 8,0 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво гібрида надійне.

ПІВДЕННЕ

Оригіатор: Генічеська дослідна станція ДУ ІЗК НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2018 р.

Напрямок використання – зерно та зерносінаж.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Метод створення: схрещування колекційних зразків зернового сорго з наступним індивідуальним відбором за ранньостиглістю та продуктивністю.

Апробаційні ознаки: висота рослин 90–113 см. Волоть прямостояча, добре продувається вітром. Вихід волоті з піхви останнього листка на 2–3 см. Довжина волоті 18–21 см. Зерно білого забарвлення, ендосперм зернівки напівроговидний, напівборошнистий. Маса 1000 зерен 26,4–28,2 г. Формує 2–4 волоті на одну рослину.

Господарсько-цінні ознаки: ранньостиглий, дозріває за 95–100 діб після сходів. Вологість зерна при збиранні 12,8–16,5 %. Жаро- та посухостійкий, стійкий до вилягання, а також до пухирчастої сажки.

Урожайність зерна за 5 років випробувань в середньому становила 3,5 т/га, в сприятливі за вологозабезпеченням роки – 7,6 т/га. Дозріває залежно від умов вирощування в кінці серпня – першій половині вересня.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво сорту надійне.

СМОТРИЧ

- ✓ *Ранньостиглий,*
- ✓ *Холодостійкий*

Оригізатори: ДУ Інститут зернових культур НААН України.
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2018 р.

Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Метод створення: шляхом гібридизації стерильної лінії хлібного сорго Дн 37с із подібними сортозразками з подальшим відбором по холодостійкості і вирівняності рослин.

Апробаційні ознаки: висота рослин 95–105 см. Зерно має світло-коричневий колір. Маса 1000 зерен 28–30 г. Формує 1–2 волоті на 1 рослину. Вміст в зерні: протеїну 13,4 %, крохмалю 73,8 %, лізину 3,3 %.

Господарсько-цінні ознаки: ранньостиглий. Період повні сходи–початок цвітіння 53–55 діб, повна стиглість настає через 100–105 діб. Жаро- та посухостійкий. Слабо пошкоджується злаковими попелицями.

Урожайність зерна 6,5–7,0 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво сорту надійне.

КРАЄВИД

✓ *Для виготовлення крупи та інших харчових продуктів*

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2004 р.

Напрямок використання – виготовлення крупи та інших харчових продуктів.

Зона вирощування: Степ.

Апробаційні ознаки: висота рослин 140–160 см. Куцистість висока. Сходи світло-зелені. Цвітіння і визрівання рослин дружнє. Тонкостеблова. Волоть середня, видовжено-конусовидна, світло-червоного кольору. Колоскові луски світлі, квіткові луски без остюків. Зерно крупне. Маса 1000 зерен 39–42 г. Забарвлення зернівки темно-червоне. Вміст в зерні: протеїну 13,7 %, крохмалю 72,5 %, лізину 3,3 %.

Господарсько-цінні ознаки: ранньостиглий. Вегетаційний період 90–95 днів. Посухостійкий, холодостійкий. Стійкість до ураження сажкою, пошкоджень попелицею середня. Придатний для механізованого збирання зерновими комбайнами.

Урожайність: зерна – 3,2–4,6 т/га, стебел – 17,0 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Насінництво сорту надійне.

УТЛЮГ

✓ *Посухостійкий, інтенсивного типу*

Оригінатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2019 р. Напрямок використання – фуражне та харчове зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Метод створення: схрещування на стерильній основі лінії Дн 5с та сорту Утлюг 2в.

Апробаційні ознаки: сходи світло-зелені. Висота рослин 120–140 см. Кущистість висока. Тонкостебловий. Цвітіння і визрівання рослин дружне. Волоть крупна, світло-рожевого кольору. Колоскові луски світлі, квіткові луски без остюків. Зерно крупне. Маса 1000 зерен 24–32 г. Забарвлення зернівки після досягання оранжево-червоне. Вміст в зерні протеїну 12,4 %, крохмалю 64,5 %, лізину 3,2 %.

Господарсько-цінні ознаки: середньоранній. Вегетаційний період 105–110 діб. Посухостійкий, холодостійкий. Стійкість до ураження сажкою, пошкоджень попелицею середня. Гібрид придатний для висіву у широкорядних посівах з нормою висіву 8–10 кг/га. Придатний для механізованого збирання.

Урожайність: зерна – 4,9–6,2 т/га, стебел – 17,5–20,0 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво гібрида надійне.

ЛАН 59

- ✓ Ураження хворобами незначне
- ✓ Висока посухостійкість

Оригінатори: ДУ Інститут зернових культур НААН України, Синельниківська селекційно-дослідна станція ДУ ІЗК НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2007 р.

Напрямок використання – фуражне зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Метод створення: шляхом гібридизації стерильної лінії Дн 37с та відновлювача фертильності Д1247.

Апробаційні ознаки: висота рослин 118–124 см. Зерно має оранжевий колір. Маса 1000 зерен 35–38 г. Формує 1–2 волоті на одну рослину. Вміст в зерні крохмалю 77 %, лізину – 3,2 %.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий. Період повні сходи – початок цвітіння 60–65 діб, повна стиглість настає на 105–110 добу. Стійкість до вилягання 7 балів, до посухи та до ураження хворобами 8 балів, до осипання 7 балів.

Урожайність зерна 3,6–5,7 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво гібрида надійне.

ЯРОНА

✓ *Середньопізній, високоврожайний*

Оригінатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2020 р. Напрямок використання – фуражне та харчове зерно.

Зона вирощування: Степ.

Метод створення: Результат багаторічного добору рослин із сортозразка Гранд зі стійкістю до вилягання.

Агробаційні ознаки: сходи світло-зелені. Висота рослин 105–110 см. Кущистість висока. Тонкостебловий. Цвітіння і визрівання рослин дружнє. Волоть крупна, світло-рожевого кольору. Колоскові луски світлі, квіткові луски без остюків. Зерно крупне. Маса 1000 зерен 28–30 г. Забарвлення зернівки після досягання оранжево-червоне. Вміст в зерні протеїну 12,2 %, крохмалю 65,3 %, лізину 3,3 %.

Господарсько-цінні ознаки: середньопізній. Вегетаційний період 115–125 днів. Посухостійкий, холодостійкий. Стійкість до ураження сажкою, пошкоджень попелицею середня. Сорт придатний для висіву у широкорядних посівах з нормою висіву 7–9 кг/га. Придатний для механізованого збирання.

Урожайність зерна 5,8–7,2 т/га, стебел 19,5–22,0 т/га. Не поступається кращим гібридам.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво гібрида надійне.

СРІБЛЯСТЕ

✓ Для
Півдня України

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН.

Занесений до Державного реєстру сортів зернової України з 2020р
Напрямок використання – харчове зерно

Зона вирощування: Степ.

Метод створення: шляхом контрольованого схрещування на фертильній основі сортів зернового сорго та подальшого відбору кращих рослин у напрямку скоростиглості, середньої висоти рослин, симетричної форми волоті, високої врожайності в умовах Півдня України і зони Присивашшя зокрема.

Агроботаничні ознаки: сорго на зерно. Висота рослин 79–82 см. Волоть прямостояча, розлога, добре продувається вітром. Вихід волоті з піхви останнього листка на 3,5–4,2 см. Довжина волоті 21–23 см. Зерно має яскраво-білий колір на початку дозрівання та світло-коричневий – при повному дозріванні, ендосперм зернівки напівроговидний, напівборошнистий. Маса 1000 зерен 21,8 г. Формує 1–2 волоті на одну рослину.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньоранній, дозріває за 105–110 діб після сходів. Достигає, в залежності від умов вирощування, в середині вересня. Сорт жаро- та посухостійкий. Слабо пошкоджується злаковими попелицями та кукурудзяним метеликом, висока стійкість до гельмінтоспориозу.

Урожайність зерна на незрошуваних землях до 5,0–6,0 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування для зернового сорго. Рекомендується для вирощування на зерно та зерно-сінаж. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво сорту надійне.

ПРИЗОВСЬКЕ

✓ *Високий темп початкового росту*

Оригізатори: ДУ Інститут зернових культур НААН України, Синельниківська селекційно-дослідна станція ДУ ІЗК НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2016 р.

Напрямок використання – кормовий.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: висота рослин 195–275 см. Кустистість 2,0–2,5 стебла на 1 рослину. Стебло високе, прямостояче, добре облістяне, зелене, соковите. Вміст цукрів у соковій стебел при повній стиглості зерна 18–22 %. Волоті розлогі, прямостоячі, добре виповнені зерном.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий. Вегетаційний період 108–112 днів до молочно-воскової стиглості зерна. Дозрівання зерна на волотях головного та бокових стебел практично одночасне. Сорт слабо реагує на прохолодні періоди весною. Слабо пошкоджується злаковими попелицями.

Урожайність зеленої маси в сприятливі роки сягає до 45 т/га, в посушливі – 20–26 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування цукрового сорго. Сорт добре реагує на зрошення та добрива. Густина стояння рослин на період збирання урожаю в умовах зрошення 250 тис. шт./га, на богарних землях – 140 тис. шт./га.

ЦУКРОВЕ 1

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2015 р. Напрямок використання – силос, зелений корм і цукровий сироп. Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Метод створення: схрещування колекційних зразків цукрового сорго з подальшим відбором на продуктивність та збільшення цукру в соковій рідині.

Агроботаничні ознаки: висота рослин 195–275 см. Стебло добре залистяне, зелене, соковите. Вміст цукрів у соковій рідині до 17–22 %. Продуктивна куцистість 2,0–2,5 стебла на кожну рослину. Волоть розлога, прямостояча, добре вповнена зерном.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий, господарської придатності (молочно-воскова стиглість зерна) досягає через 110–115 діб після сходів. Дозрівання зерна на волотях головного та бокових стебел практично одночасне. Сорт слабо реагує на прохолодні періоди весни. Слабо пошкоджується злаковими попелицями.

Урожайність зеленої маси в сприятливі роки сягає до 45 т/га, в посушливі – 20–26 т/га. Вміст волотей із зерном МВС в листостебловій масі, залежно від умов вирощування 6,0–11,0 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування цукрового сорго. Сорт добре реагує на зрошення та добрива. Густина стояння рослин на період збирання урожаю в умовах зрошення 250 тис. шт./га, на богарних землях – 140 тис. шт./га.

СИЛОСНЕ 42

✓ *Формує якісну силосну масу*

Оригіна́тор: ДУ Інститут зернових культур НААН України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2003 р. Напря́м вико́ристання – силос, зелений корм і цукровий сироп. Зо́на ви́рощування: Степ, Лісостеп.

Метод створення: схрещування гібрида Сиваський 50 (Кубанський янтар 84/327С х Сарваші) з Силосним 3 і добір високопродуктивних рослин.

Апробаційні ознаки: висота рослин 220–250 см. Ку́щистість 2–3 стебла на рослину. Сходи зелені з антоціановим відтінком. Стебла соковиті, високі, прямостоячі. Вихід соку 65 % від біомаси. Вміст цукрів у сокові стебел при повній стиглості зерна 13–19 %. Листя ланцетовидне, довге (60–80 см) і широке (6–8 см). Центральна жилка листка темно-сіра. Волоті овальні, довжиною 18–25 см і шириною 7–12 см, чорно-коричневі. Зерно коричневе, крупне (маса 1000 шт. 19–23 г). Плівки чорно-коричневі, слабо остисті.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий. Ве́гетаційний період 105–115 днів до воскової та 120–125 днів – до повної стиглості зерна. Стійкість до похолодання в період сходів висока, посухостійкість і жаростійкість високі. Стійкий до вилягання. Стійкість до ураження сажкою висока, до пошкодження попелицями середня.

Урожайність зеленої маси 55,0–76,0 т/га, в тому числі волотей з зерном – 10,0–12,0 т/га, вихід сухої речовини 11,0–14,8 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування цукрового сорго. Сорт формує якісну силосну масу

ДОВІСТА

✓ *Високий темп початкового росту*

Оригінатори: ДУ Інститут зернових культур НААН України, Синельниківська селекційно-дослідна станція ДУ ІЗК НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2008 р.

Напрямок використання – кормовий.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Агробаційні ознаки: висота рослин 210–237 см. Куцистість 1,4–1,8 стебла на 1 рослину. Сходи темно-зелені з антоціановим відтінком. Стебла соковиті, високі, прямостоячі. Вміст цукрів у сокові стебел при повній стиглості зерна 12,8–15,6%. Волоті овальні, довжиною 16–21 см, солом'яно-коричневого забарвлення. Зерно жовто-коричневого кольору, крупне (маса 1000 шт. 22,4–23,7 г).

Господарсько-цінні ознаки: середньопізній. Вегетаційний період 130–140 днів до повної стиглості зерна. Сорт має середні показники посухостійкості та високі показники стійкості до хвороб.

Урожайність зеленої маси 75,0–90,0 т/га, в тому числі волотей з зерном – 11,0–12,0 т/га, вихід сухої речовини 15,3–17,0 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування цукрового сорго. Сорт формує якісну силосну масу

АНАНАС

✓ **Високий вміст цукрів у сокові стебел**

Оригінатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2017 р. Напрямок використання – кормовий та для біоенергетики.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Метод створення: схрещування на стерильній основі лінії Кафрське кормове 186с та сорту цукрового сорго Силосне 42.

Апробаційні ознаки: висота рослин 240–270 см. Кущистість 1,3–1,5 стебла на 1 рослину. Сходи темно-зелені з антоціановим відтінком. Стебла соковиті, високі, прямостоячі. Вміст цукрів у сокові стебел при повній стиглості зерна 14,9–17,8 %. Волоті овальні, довжиною 16–21 см, солом'яно-коричневого забарвлення. Зерно світло-коричневого кольору, крупне (маса 1000 шт. 24–26 г).

Господарсько-цінні ознаки: середньопізній. Вегетаційний період 120–130 днів до повної стиглості зерна. Сорт має середні показники посухостійкості та високі показники стійкості до хвороб.

Урожайність зеленої маси 65,0–80,0 т/га, в тому числі волотей з зерном – 10,0–11,0 т/га, вихід сухої речовини 15,6–17,0 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування цукрового сорго. Сорт формує якісну силосну масу

ВІТАМ

✓ **НОВИНКА**

✓ **Високий вихід сухої речовини**

Оригіна́тор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2021 р.

Напря́м вико́ристання – кормовий та для біоенергетики.

Зо́на ви́рощування: Степ, Лісостеп.

Метод створення: схрещування на стерильній основі лінії Низькоросле 81с та сорту Силосне 3 покращене.

Апробаційні ознаки: висота рослин 230–250 см. Кущистість 1,3–1,5 стебла на 1 рослину. Сходи темно-зелені з антоціановим відтінком. Стебла соковиті, прямостоячі. Вміст цукрів у сокові стебел при повній стиглості зерна 12,8–15,0 %. Волоті овальні, довжиною 18–22 см, жовто-коричневого забарвлення. Зерно коричневого кольору, маса 1000 зерен 21,0–22,0 г.

Господарсько-цінні ознаки: середньопізній. Веґетаційний період 110–120 днів до повної стиглості зерна. Гібрид має середні показники посухостійкості та високі показники стійкості до хвороб.

Урожайність зеленої маси 65,0–70,0 т/га, в тому числі волотей з зерном – 7,0–8,0 т/га, вихід сухої речовини 19,0–27,0 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування цукрового сорго. Сорт формує якісну силосну масу

ГУЛІВЕР

✓ *Високий вміст цукрів у соковій стебел*

Оригінатор: ДУ Інститут зернових культур НААН.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2019 р.

Напрямок використання – кормовий.

Зона вирощування: Степ.

Метод створення: схрещування на стерильній основі лінії ДН-39 с та сорту цукрового сорго Силосне 42.

Напрямок використання – кормовий та для біоенергетики. Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: висота рослин 245–290 см. Кущистість 1,3–1,5 стебла на 1 рослину. Сходи темно-зелені з антоціановим відтінком. Стебла соковиті, високі, прямостоячі. Вміст цукрів у соковій стебел при молочно-восковій стиглості зерна 16,9–17,8 %. Волоті овальні, довжиною 15–21 см, солом'яно-коричневого забарвлення. Зерно світлокоричневого кольору, крупні, маса 1000 зерен 25,0–26,0 г.

Господарсько-цінні ознаки: середньопізній, вегетаційний період 120–130 днів до повної стиглості зерна. Сорт має середні показники посухостійкості та високі показники стійкості до хвороб.

Урожайність: зеленої маси – 68,0–80,0 т/га, в тому числі волотей з зерном – 11,0–12,0 т/га, вихід сухої речовини – 16,0–18,0 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування цукрового сорго.

КАРЛИКОВЕ 45

✓ **Цінний для вирощування на віники та щітки**

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 1999 р.
Напрямок використання – віники та щітки.

Зона вирощування: Лісостеп, Полісся.

Метод створення: шляхом схрещування сортів віничного сорго Віничне раннє та Донське 35 з наступними доборами ранньостиглих низькорослих елітних рослин.

Апробаційні ознаки: сходи зелені зі слабким антоціановим забарвленням. Низькорослий, висота рослин 140–170 см. Куцистість висока, на стеблі 6–8 листків. У вінику всього 1–2 міжвузля на стеблі. Стебла при визріванні сухі. Листя середньої довжини (50–60 см) і ширини (3–5 см). Центральна жилка листка біла. Волоті довгі (35–45 см), звисаючі, соломисто-жовтого кольору, з відстанню від останнього міжвузля до першої гілочки волоті 40–45 см. Безості. Зерно середнього розміру, плівчате, солом'яно-жовтого кольору. Маса 1000 зерен 19–22 г. Колосові луски солом'яно-жовтого кольору. Остюки малі. Голе зерно має коричневий колір.

Господарсько-цінні ознаки: ранньостиглий, визріває на насіння за 90–100 діб, на 10 діб раніше від Донського 35. Холодостійкий. Стійкість до пошкодження попелицями висока. Високопосухостійкий, не вилягає.

Урожайність волотей зі стеблами 7,0–8,0 т/га, зерна – 1,5–2,8 т/га.

Цінний для вирощування на віники за звичайними та італійськими заводськими технологіями.

Вихід умовних віників – 4,0–5,0 тис. шт./га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування віникового сорго.

КРАСЕНЬ

✓ **Цінний для вирощування на віники та щітки**

Оригіна́тор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2007 р.

Напря́м використання – віники та щітки.

Зо́на вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Апробаці́йні ознаки: висота рослин 280 см. Діаметр стебла на висоті 10 см від поверхні ґрунту 1,0–1,4 см та біля волоті – 0,8 см. Продуктивна ку́щистість – 2,1 стебла на одну рослину. Волоть довжиною 42–48 см, солом'яно-коричневого забарвлення. Колоскові луски соломисто-жовтого кольору. Остюки малі. Суцві́ття щільне, злегка поникле. Зерно плівчате, коричневого кольору. Ма́са 1000 зерен 22–27 г.

Господарсь́ко-ці́нні ознаки: ранньостиглий. Посухостійкість 7–9 балів, стійкість до вилягання – 7, стійкість до осипання – 7, стійкість до основних хвороб – 7–9.

Урожа́йність: волотей зі стеблами – 7,0–8,0 т/га, зерна – 3,7–4,3 т/га.

Вихід умовних віників – 4,0–5,0 тис. шт./га.

Агротехні́чні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування віникового сорго.

РИНКОВЕ

- ✓ *Насінництво сорту надійне*
- ✓ *Технологічність виготовлення віників висока*

Оригінатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2015 р. Напрямок використання – технічні цілі.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Метод створення: направлений відбір з 2000 р. з колекційного зразку "И-486/879 Сорго віникове. Угорщина" на тонкостебловість, ранньостиглість та технічну придатність волотей.

Апробаційні ознаки: висота рослин 175–208 см. Сорт стійкий до вилягання. Товщина стебла біля основи волоті 0,9 см, внизу рослин – 1,5–1,8 см. Волоть довжиною 43,0–47,0 см. Забарвлення колосової лусочки за досягання червонувато-коричневе, а зернівки – світло-коричневе.

Господарсько-цінні ознаки: ранньостиглий. Господарської цінності досягає за 95–105 діб після сходів. Початковий ріст відзначається інтенсивністю, високою адаптивністю до погодних умов. Сорт жаро- та посухостійкий.

Урожайність: волотей складає 67–114 тис. шт./га, або 3,3–6,9 т/га продуктивних волотей залежно від ґрунтово-кліматичних умов під час вегетації. Вихід товарної продукції – 3,0–4,0 тис. шт. умовних віників.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування віникового сорго. Добре реагує на зрошення та високий агрофон.

ГОЛУБІВСЬКА 25

- ✓ *Багатоукісний*
- ✓ *Посухостійкий*
- ✓ *Має найвищу польову схожість серед інших сортів*

Оригінатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2002 р. Напрямок використання – для вирощування на сіно. Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: рослина високоросла – висота в укосах 170–240 см, при збиранні на зерно – 210–280 см. Кущистість та розгалуженість пагонів висока (6–12 стебел на 1 рослину). Тонкостебловий. Листя довгі (40–60 см), ланцетовидної форми. Залистяність висока (35–45 %). Волоті чорні, довжиною 25–36 см, овальної форми, нещільні. Колоскові луски чорні на 70–75 %, інші червоні та світло-червоні. Остюки слабо виражені (1–2 см). Зерно еліптичної форми, світло-коричневе, дрібне. Маса 1000 зерен 15–18 г.

Господарсько-цінні ознаки: ранньостиглий. Перший укіс настає на 45–50 день після сходів. Дає 2–3 укоси. Визріває на насіння за 95–110 днів.

Урожайність зеленої маси 35,0–60,0 т/га, насіння – 1,5–2,5 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування сортів сорго суданського. Насінництво сорту надійне.

СОРГО СУДАНСЬКЕ

МУРАШКА

- ✓ *Ранньостиглий,*
- ✓ *Холодостійкий*

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2020 р.

Напрямок використання – кормовий.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Метод створення Направлений відбір із сортозразка ДНВ-54 на ранньостиглість, облістяність та тонкостебловість.

Апробаційні ознаки: рослина за висотою високоросла, висота рослин 225–280 см. Кущистість помірно розлога. Товщина стебла 7–8 мм. Волоть ланцетовидна, дуже не щільна, пухка, чорного кольору довжиною 25–30 см, під час збирання поникла. Колоскові луски під час цвітіння жовті, під час збирання чорні. Зернівка після досягання жовтувато-біла, насіння еліптичне чорно-коричневе. Маса 1000 зернин 16,0–17,0 г.

Господарсько-цінні ознаки: сорт ранньостиглий з надійним насінництвом. На зелений корм і сіно. Період до першого укусу 38-40 діб. Стійкість до вилягання 7 балів, до ураження хворобами 7 балів, до осипання 5 балів.

Урожайність зеленої маси за два укуси 17,0 – 18,0 т/га (сухої речовини), Висока урожайність насіння – 2,7 т/га. Висока посухостійкість.

Агротехнічні вимоги Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування сортів сорго суданського. Насінництво сорту надійне.

СТРАТЕЯ

✓ *Добре реагує на зрошення та високий агрофон*

Оригігатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2015 р.
Напряг використання – сіно та зелений корм.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Метод створення: схрещування на фертильній основі сортів суданської трави з подальшим направленим відбором кращих форм з прямостоячим габітусом рослин, з високою куцистістю та облістяністю, а також з інтенсивним початковим ростом та розвитком.

Апробаційні ознаки: висота рослин при першому укосі 129, при другому – 125,8 см. Рослини добре облістяні до 33,3 %. При першому укосі формує 2,6–3,4 стебла на одну рослину, при другому – до 6,34. Діаметр стебла 0,8 і 0,6 см при першому та другому укосах відповідно. Волоть розлога, добре продувається вітром і має високу пилкоутворюючу здатність.

Господарсько-цінні ознаки: сорт середньоранній, має інтенсивний початковий ріст та розвиток, формує два укоси. Перший укіс настає через 47–50 діб після сходів, другий – через 52 доби після першого. Сорт середньожаростійкий та посухостійкий. Середньо пошкоджується злаковими попелицями.

Урожайність зеленої маси за два укоси становить 10,5–34,5 т/га залежно від умов року, сіна – 5,7 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування сортів сорго суданського. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво сорту надійне.

КАДАН 19

✓ *Має високі показники стійкості до хвороб*

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України, Синельниківська селекційно-дослідна станція ДУ ІЗК НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2007 р.

Напрямок використання – сіно та зелений корм.

Зона вирощування: Лісостеп.

Метод створення: шляхом гібридизації стерильної лінії Дн 39с із Суданкою 208/1.

Апробаційні ознаки: висота рослин 220–231 см, товщина стебла на висоті 15 см 9–11 мм, соковитість 65–70 %, листя широколінійне поникле соковите, листків 13–15, розміром 56х2,3 см. Волоть ланцетоподібна, рихла, довжиною 24–28 см. Насіння еліптичне, коричнево-червоне. Плівчастість $\frac{4}{5}$. Маса 1000 зерен 24–26 г.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий з надійним насінництвом. Період повні сходи – перший укіс 40–45 діб. Облистяність 43–45 %. Стійкість до вилягання та посухи 8 балів, ураження хворобами та осипання – 7 балів.

Урожайність першого укошу 38,0–43,0 т/га зеленої маси, або 7,5–8,0 т/га сіна. Другий укіс дає 23–25 т/га зеленої маси, або 4,5–5,0 т/га сіна.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування сорго-суданкових гібридів. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво гібрида надійне.

НОВОЛЕКСІЇВСЬКИЙ

- ✓ *Добре реагує на зрошення та добрива*
- ✓ *Насінництво гібриду надійне*

Оригіна́тор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2010 р.
Напря́м вико́ристання – зелений корм та силос.

Зо́на ви́рощування: Степ, Лісостеп, Полі́сся.

Метод створення: схрещування стерильної лінії цукрового сорго ГОС 11с та сортом суданської трави Меотида.

Апробаційні ознаки: висота рослин при першому укосі досягає 177 см, при другому – 115 см. Рослини добре облистяні, кущистість при першому укосі 1,2 стебла на одну рослину, при другому – 2,3. Діаметр стебла на рівні зрізу рослини при першому укосі 1,8 см, при другому – 1,3 см. Зелена листостеблова маса містить до 25,8 % листків. Стебла соковиті, зелені.

Господарсько-цінні ознаки: має інтенсивний початковий ріст рослин, формує два укоси. Перший укіс настає через 54–65 діб після сходів. Посухостійкий. Слабо пошкоджується злаковими попелицями.

Урожайність зеленої маси за два укоси на незрошуваних землях становить 23,3–48,7 т/га, абсолютно-сухої речовини 5,8 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування сорго-суданкових гібридів. Добре реагує на зрошення та добрива. Насінництво гібрида надійне.

САМАТ

✓ *Насінництво гібриду надійне*

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2010 р.
Напрямок використання – зелений корм та силос.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Метод створення: схрещування на стерильній основі лінії ГОС11с та сорту суданської трави Білявка.

Апробаційні ознаки: висота рослин при першому укосі досягає 150,7 см, при другому – 120,3 см. Рослини добре облистяні, куцистість при першому укосі 1,2 стебла на одну рослину, при другому – 2,2. Діаметр стебла на рівні зрізу рослини при першому укосі 1,8 см, при другому – 1,3 см. Зелена листостеблова маса містить до 30 % листків. Стебла соковиті, зелені.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий. Має інтенсивний початковий ріст рослин, формує два укоси. Перший укос настає через 50–68 діб після сходів, а другий – через 50 діб після першого. Посухостійкий. Слабо пошкоджується злаковими попелицями.

Урожайність зеленої маси за два укоси на незрошуваних землях становить 30,9 т/га, абсолютно-сухої речовини 4,96–5,19 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування сорго-суданкових гібридів. Добре реагує на зрошення та добрива. Насінництво гібрида надійне.

САМАРАН 6

- ✓ **Придатний для виготовлення борошна, крупи та інших продуктів**

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2006 р.

Напрямок використання – харчовий.

Зона вирощування: Степ.

Апробаційні ознаки: рослина низькоросла висотою 110–120 см. Вирівняна, не вилягає. Зерно світло-рожеве з білим скловидним ендоспермом. Маса 1000 зерен 21–26 г. Зернівка оранжева, зі спинки округла, в профіль еліптична. Зерно на 3/4 скловидне. Вміст в зерні протеїну 11, крохмалю – 72,3, лізину – 3,2, жиру – 4,2 відсотки відповідно.

Господарсько-цінні ознаки: ранньостиглий. Вегетаційний період 105–120 днів. Посухостійкий, стійкий до вилягання, хвороб і шкідників. Стійкість до ураження хворобами: летючою сажкою – 5,8 %, твердою сажкою – 3,7 %. Стійкий до осипання.

Урожайність зерна 3,5–4,8 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування круп'яних культур.

СПОДІВАНКА

✓ **Стійкий до вилягання, посухи та осипання**

Оригіатори: ДУ Інститут зернових культур НААН України, ДП ДГ «Красноградське» ДУ ІЗК НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2006 р.

Напрямок використання – зерновий і кормовий.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: рослина середньо висока висотою 80–154 см, прямостояча, помірно розгалужена. Листки середнього розміру. Квітка біла. Пелюстки середньої довжини. Біб середнього розміру, помірно зеленого забарвлення. Носик – середньої довжини. Насіння жовтувато-біле, від круглого до кутастого, слабко ребристе. Маса 1000 зерен 224 г. Вміст в зерні протеїну 28 %.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий. Вегетаційний період 85 діб. Посухостійкий, стійкий до фузаріозу.

Урожайність зерна (за стандартної вологості) – 4,5 т/га, зеленої маси – 16,7 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування бобових культур.

ІВОЛГА

✓ **Стійкий до вилягання, посухи та обсіпання**

Оригінатори: ДУ Інститут зернових культур НААН України, ДП ДГ «Красноградське» ДУ ІЗК НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2016 р.

Напрямок використання – зерновий і кормовий.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: Рослина висотою 80–100 см, куцистої форми, можуть мати 7–9 пагонів. Листки середнього розміру. Квітка біла. Пелюстки середньої довжини. Боби середнього розміру, трапецієподібні, вміщують 3–5 насінин. Насіння жовтувато-біле, від круглого до кутастого, слабо ребристе. Маса 1000 зерен 210–230 г. Рубчик світлий, сім'ядолі світло-рожеві. Вміст білка в зерні 28–29 %, тривалість розварювання насіння 120 хв. Смакові якості відмінні.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий. Вегетаційний період 81 діб.

Урожайність зерна (за стандартної вологості) – 4,7 т/га, зеленої маси – 16,7 т/га. За врожаєм зерна сорт перевищує стандарт Красноградська 7 на 8,0 ц/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування бобових культур.

СВІТАНКОВА

✓ **НОВИНКА**

✓ **Пластичний**

✓ **Висока холодостійкість в період сходи – початок росту**

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2022 р.

Напрямок використання – зерновий і кормовий.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Апробаційні ознаки: Рослина висотою 87–92 см, кущистої форми, формує 7–9 пагонів. Квітка біла. Пелюстки середньої довжини. Біб середнього розміру, зеленого забарвлення. Середнє число насіння з однієї рослини – 52 шт. Насіння біле, кутасто-округлої форми, слабкоробристе. Маса 1000 зерен – 215–230 г. Вміст білка в зерні 29,6 %.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий. Вегетаційний період 85–98 діб. Молоді рослини витримують заморозки до -6–8 °С, адаптивний до умов вирощування, посухостійкий. Сорт стійкий до ураження хворобами та шкідниками.

Урожайність зерна при стандартній вологості 2,9–3,4 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування бобових культур.

ЛІГУМ

✓ **НОВИНКА**

✓ **Стійкий до вилягання, посухи та розтріскування**

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2024 р.

Напрямок використання – зерновий.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: Різновид сферико-ангулятус-альбус.

Рослини висотою 95–107 см. Кущ напіввезаючий помірно розгалужений. Стебло чотирьохгранне з двома крилами на протилежних ребрах. Листки парно п'рчасті. Листочки ланцетні або лінійні з паралельними жилками. Суцвіття з двома або трьома квітками на вузлі. Біб з двома крилами на спинному шві широколінійної або еліптичної форми, має 1–6 насінних зачатків. Насіння жовтувато-біле від круглого до кутастого. Сім'ядолі – жовті. Маса 1000 насінин 210 г.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий.

Вегетаційний період 90–92 доби. Висота прикріплення нижнього бобу – 18 см. Дружність досягання 7 балів. Стійкість до посухи 8 балів, до полягання 6 балів, стійкість до розтріскування бобів 8 балів, до хвороб 6–8 балів, до шкідників 8 балів.

Урожайність зерна при стандартній вологості – 3,2–4,1 т/га (за роки випробування).

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування бобових культур. Висівається рано – за прогрівання ґрунту до 5–7 °С. Оптимальна норма висіву 0,9 млн схожих насінин на гектар. Не вимогливий до умов мінерального живлення. Добрий азот фіксатор за умови обробки бульбочковими бактеріями. Основний захист від бур'янів – ґрунтові гербіциди. Помірно чутливий до гербіцидів «Базагран», «Пульсар».

ЛІНЗА

✓ *Має відмінні смакові якості насіння*

Оригіатори: ДУ Інститут зернових культур НААН України, ДП ДГ «Красноградське» ДУ ІЗК НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2008 р.

Рекомендований для вирощування в степовій і лісостеповій зонах України.

Напрямок використання – зерно.

Агроботанічні ознаки: різновид – нуммулярія. Рослина під час цвітіння середньої висоти, прямостояча, без антоціанового забарвлення, з середньою інтенсивністю галуження. Кущової компактною форми. Довжина рослини 54–55 см. Листочки середні за розміром, зеленого кольору середньої інтенсивності.

Суцвіття з трьома квітками на вузлі. Квітка середнього розміру. Парус зеленого кольору з наявними фіолетовими смугами на ньому та відсутніми фіолетовими смугами на веслах.

Біб плоский, ромбовидний, довжиною 17–18 мм. Перед збиральною стиглістю середньої інтенсивності забарвлення, має 2 або 3 насінних зачатки. У фазі повної стиглості колір бобу жовтий, має середні показники довжини та ширини. Форма верхівки бобу – від усіченої до гострої. Сухе насіння однокольорове (зеленувато-жовте), широке з еліптичним подовженим розміром. Маса 1000 зерен 58–60 г. Смакові якості відмінні.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий. Вегетаційний період 85 діб.

Урожайність зерна 2,1 т/га. Вміст протеїну 27 %, вміст білка 27 %.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування бобових культур.

ДАРИНКА

✓ *Призначений для переробки на крупу*

Оригінатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2019 р.
Напрямок використання – харчовий.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: підвид – microsperma. Сім'ядольний листочок – оранжевий, антоціанове забарвлення на рослині відсутнє, колір паруса білий, суха насінина за шириною середня у повздовжньому профілі широко-еліптична. Насіння однотонне сіро-коричневого кольору. Маса 1000 зерен 30 г.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий.
Вегетаційний період 78–85 днів, середньостійкий до вилягання, ураження фузаріозом і аскохітозом.

Урожайність: сорт високоврожайний, у конкурсному сортовипробуванні на ДП ДГ «Красноградське» урожайність зерна становила 26,1 ц/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування бобових культур. Оптимальна норма висіву 2,0 млн. схожих зерен на гектар. Не потребує внесення значних доз мінеральних добрив.

СЕРПАНОК

✓ **НОВИНКА**

✓ **Висока посухостійкість**

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2022 р.

Напрямок використання – харчовий.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: підвид – microsperma. Сім’ядольний листочок жовтий, антоціанове забарвлення на рослині відсутнє, колір паруса білий, суха насінина за шириною середня у повздовжньому профілі широко-еліптична. Насіння однотонне сіро-коричневого кольору. Маса 1000 зерен 36–38 г.

Рослина під час цвітіння середньої висоти, прямостояча, без антоціанового забарвлення, з середньою інтенсивністю галуження. Кушової компактної форми. Довжина рослини до 55 см. Листочки середні за розміром, зеленого кольору середньої інтенсивності.

Суцвіття з трьома квітками на вузлі. Квітка невелика. Парус білого кольору з наявними фіолетовими смугами на ньому та відсутніми фіолетовими смугами на веслах.

Біб плоский, ромбовидний, довжиною 15–16 мм. Перед збиральною стиглістю середньої інтенсивності забарвлення, має 2 або 3 насінних зачатки. У фазі повної стиглості колір бобу жовтий, Форма верхівки бобу – від усіченої до гострої. Сухе насіння однокольорове зеленувато-жовте плоско-опуклої форми. Смакові якості відмінні.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий
Вегетаційний період 88 діб.

Урожайність зерна 2,43 т/га. Вміст протеїну в зерні 26,5 %.

Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування бобових культур

РЕД

✓ **НОВИНКА**

✓ **Стійкий до вилягання, посухи та розтріскування**

Оригінатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2023 р.

Напрямок використання – зерно, ринковий тип – червона.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: підвид – мікросперма. Рослини висотою 45–48 см. Куш напіврозлогий. Стебло тонке, фасційоване. Листки парно пірчасті з 2–8 парами листочків. Листочки еліптичної форми, зеленого кольору середньої інтенсивності. Суцвіття з двома або трьома квітками на вузлі. Біб вузький опуклий, середній за довжиною, має 2–3 насінних зачатки. Насіння плоско-опукле, однотонне коричневого (охряного) кольору. Сім'ядолі – оранжеві. Маса 1000 насінин 35,5 г. Вміст білка в насінні 26,2 %.

Господарсько – цінні ознаки Сорт середньостиглий. Вегетаційний період 74–81 діб. Висота прикріплення нижнього бобу – 16 см. Дружність досягання 7 балів. Стійкість до посухи 7 балів, до полягання 7 балів, стійкість до розтріскування бобів 7 балів, до хвороб 7–8 балів, до шкідників (попелиця) 3 бали.

Урожайність зерна 1,82–2,50 т/га (за роки випробування)

Агротехнічні вимоги Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування бобових культур. Висівається рано – за прогрівання ґрунту до 5–7 °С. Оптимальна норма висіву 2,0 млн схожих насінин на гектар. Не вимогливий до умов мінерального живлення. Придатний до застосування гербіцидів імідазолінової групи.

ЗЕЛЕВИР

✓ **НОВИНКА**

✓ **Стійкий до посухи, вилягання, розтріскування, та хвороб**

Оригігатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2024 р.

Напряг використання – зерно, ринковий тип – зелена.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: підвид макросперма. Рослини висотою 47–54 см. Куш напіврозлогий. Стебло тонке, фасційоване. Листки парно пірчасті з 2–8 парами листочків. Листочки обернено яйцевидної форми, зеленого кольору середньої інтенсивності. Суцвіття з двома або трьома квітками на вузлі. Біб плоский, ромбовидний довжиною 17–19 мм, має 2–3 насінних зачатки. Насіння однотонне світло-зеленого кольору. Сім'ядолі – жовті. Маса 1000 насінин 65,5 г.

Господарсько – цінні ознаки Сорт середньостиглий. Вегетаційний період 75 діб. Висота прикріплення нижнього бобу – 17 см. Дружність досягання 7 балів. Стійкість до посухи 7 балів, до полягання 7 балів, стійкість до розтріскування бобів 7 балів, до хвороб 7–8 балів, до шкідників 4 бали.

Урожайність 1,8–2,6 т/га (за роки випробування)

Агротехнічні вимоги Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування бобових культур. Висівається рано – за прогрівання ґрунту до 5–7 °С. Оптимальна норма висіву 1,8–2,0 млн схожих насінин на гектар. Не вимогливий до умов мінерального живлення. Придатний до застосування гербіцидів імідазолінової групи.

НЕСПОДІВАНКА

✓ *Добрі смакові якості і розварюваність*

Оригізатори: ДУ Інститут зернових культур НААН України, ДП ДГ «Красноградське» ДУ ІЗК НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2010 р.

Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: Рослина кущової форми, кущ стиснутий, стебло з обмеженим ростом, заввишки 64 см.

Насіння біле, смакові якості відмінні. Вміст білка в зерні 30 %, швидко розварюється.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий. Вегетаційний період 100 діб, стійкий до посухи, полягання та осипання. Слабо уражується хворобами.

Урожайність зерна 3,7 т/га.

Агротехнічні вимоги Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування бобових культур.

ГОРЛИЦЯ

✓ *Добрі смакові якості і розварюваність*

Оригіатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2023 р.

Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: Рослина кущової форми, кущ стиснутий, стебло з частково обмеженим ростом, заввишки 55–60 см.

Листки невеликі, зелені, зморшкуватість слабка, верхівковий листок округлий. Квітки невеликі забарвлення паруса і крил рожеве. Біб жовтого кольору в поперечному перерізі еліптичний, має до 8 насінних зачатків.

Насіння бежеве, ниркоподібне, середньої крупності. Маса 1000 зерен 198 г.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий. Вегетаційний період 88 діб. Висота прикріплення нижнього бобу – 17 см. Дружність досягання 8 балів. Стійкість до посухи 8 балів, Стійкість проти збудників хвороб (1–9): антракноз (*Colletotrichum lindemuthianum*) 7; аскохітоз (*Ascochyta phaseolorum* Sacc., *Ascochyta pisi* Lib.) 7 балів. Стійкість проти шкідників (1–9): квасолева зернівка (*Acanthosñelides obtectus* Say.) – 4 бали.

Урожайність зерна – 2,35 т/га.

Агротехнічні вимоги Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування бобових культур. Висівається – за прогрівання ґрунту до 10–12 °С, на глибину 3–4 см. Оптимальна норма висіву 0,3 млн. схожих зерен на гектар. Основний захист від бур'янів – досходові гербіциди.

ЖУРАВКА

✓ *Добрі смакові якості і розварюваність*

Оригінатор: ДУ Інститут зернових культур НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2020 р.

Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: Рослина кущової форми, куш стиснутий, стебло з частково обмеженим ростом, заввишки 55–65 см.

Листки невеликі, зелені, листочки яйцевидні. При досяганні рослин листя опадає.

Насіння біле, ниркоподібне, середньої крупності. Маса 1000 зерен 160–210 г. Швидко розварюється.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий. Вегетаційний період 84–86 діб. Слабо уражується хворобами.

Урожайність зерна потенційна 4,0 т/га, середня – 3,1 т/га. Вміст білка 24–26 %.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування бобових культур.

СЛОБОЖАНСЬКИЙ

✓ *Середньостійкий до хвороб та шкідників*

Оригіна́тор : ДП ДГ «Красноградське» ДУ ІЗК НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2004 р.

Напря́м використання – зерно.

Зона вирощування: Степ.

Апробаційні ознаки: висота рослини 70 см, висота прикріплення нижнього бобу 19 см. Маса 1000 зерен 220 г. Вміст білка в зерні 24 %.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий. Вегетаційний період 100 діб. Середньостійкий проти фузаріозу та аскохітозу. Стійкий до вилягання, осипання, посухи.

Урожайність зерна 2,4–3,2 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування бобових культур.

ЗНАХІДКА

✓ **Висока стійкість бобів до розтріскування**

Оригінатор : ДП ДГ «Красноградське» ДУ ІЗК НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2004 р.

Напрямок використання – на кормові цілі.

Зона вирощування: Лісостеп, Полісся.

Апробаційні ознаки: рослини висотою 90–174 см, кущистої форми. Кількість пагонів 2–4.

Стебла зелені з фіолетовим відтінком. Облистяніть середня. Загальна кількість міжвузлів 18–25. До першого плідного вузла – 12 см.

Квітки дрібні, червоно-фіолетові, пазушні, по 2–3 квітки на фертильному вузлі.

Боби луцильного типу, лінійні, слабо вигнуті. При дозріванні світло-коричневі з фіолетовим відтінком. Кількість бобів на рослині 9–24, насінин в бобі – 6–8.

Насіння сіро-коричневе овальне, дрібне, із світлим рубчиком. Маса 1000 зерен 51–60 г.

Господарсько-цінні ознаки: середньостиглий. Вегетаційний період 74 доби. Середньостійкий проти вилягання, стійкий проти фузаріозу, характеризується посухостійкістю, врожайністю.

Урожайність зеленої маси 26,7 т/га, насіння – 2,5 т/га

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування кормових культур.

АМЕТИСТ

- ✓ *Характерна висока холодостійкість в період сходів і формування генеративних органів*

Оригінатор : ДП ДГ «Красноградське» ДУ ІЗК НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 1998 р.

Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп.

Апробаційні ознаки: рослина висотою 50–70 см.

Квітки фіолетові, по 7–9 у китиці.

Боби слабо зігнуті, 2–3 насінні, світлі. Висота кріплення нижніх бобів 10–12 см. При перестої боби не розтріскуються, зерно не осипається.

Насіння округло-овальне, жовте, без пігментації. Рубчик коричневий з вічком. Маса 1000 зерен 170–190 г.

Вміст білка в зерні 38–40 % , жиру – 19–20 %.

Господарсько-цінні ознаки: ранньостиглий.

Вегетаційний період 100–105 днів. Посухостійкість висока. До бактеріальних і грибкових хвороб стійкість на рівні стандарту.

Урожайність 1,8 т/га, при зрошенні – 2,6 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування бобових культур.

АРТЕМІДА

✓ **Стійкий до понижених температур у період цвітіння та плодоутворення**

Оригінатори: ДП ДГ «Красноградське» ДУ ІЗК НААН України, Інститут кормів НААН України.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України в 2001 р.

Напрямок використання – зерно.

Зона вирощування: Степ.

Апробаційні ознаки: стебло зелене, з білим і рідким опушенням і верхівкою висотою 78–90 см, що в’ється.

Суцвіття китиця, 12–14 квіток на квітконіжці. Квітка дрібна, фіолетова.

Біб світло-пісочний, зігнутий, на кінці з дзьобиком. Середня кількість насінин у бобі 2,6, максимальна – 4.

Насінина овальна, середнього розміру, жовта. Рубчик світло-коричневий, середнього розміру, овальної форми. Маса 1000 зерен 132,5 г.

Вміст білка в зерні 39,7 % , жиру – 22,2 %.

Господарсько-цінні ознаки: середньоранній. Вегетаційний період 111 днів. Стійкість до вилягання 8 балів, до розтріскування бобів 8, до основних хвороб 8 балів. Рівномірне дозрівання бобів.

Урожайність потенціальна 4,5–5 т/га, в середньому за роки випробування становить 2,47 т/га.

Агротехнічні вимоги: Рекомендована загальноприйнята технологія вирощування бобових культур. Сорт адаптований до різноманітних ґрунтово-кліматичних умов вирощування.

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
ІНСТИТУТ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ПРОВОДИТЬ СЕЛЕКЦІЙНО-НАСІННИЦЬКУ РОБОТУ
З**

*ОЗИМОЮ ПШЕНИЦЕЮ, ЯРИМИ
КОЛОСОВИМИ, СОРГОВИМИ,
ЗЕРНОБОБОВИМИ, ОЛІЙНИМИ ТА
КОРМОВИМИ КУЛЬТУРАМИ*

*Придбавши таке насіння, ви на практиці переконаєтесь у
його високій якості та врожайних можливостях
З питань придбання насіння зернових – 067-566-45-06*

За додатковою інформацією звертайтеся за адресою:

ДУ ІНСТИТУТ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР НААН УКРАЇНИ
49009, м. Дніпро, вул. Володимира Вернадського, 14
Тел. приймальні 068-518-11-90
www.market.institut-zerna.com
www.institut-zerna.com
[e-mail: inst1930@gmail.com](mailto:inst1930@gmail.com)

Реалізація насіння проводиться після передплати за договірними цінами. З виробниками насіння першого покоління укладаються ліцензійні договори. Вчені-технологи Інституту нададуть науково-практичні поради з особливостей вирощування сільськогосподарських культур.

ТОВ «НВЦ «Синельниківський інститут насінництва агроінновацій та селекції»

на протязі останніх 15 років займається **продажем**: високоякісного насіння соняшнику, кукурудзи, сорго, суданської трави, сої, фацелії, люцерни, просо; засобів захисту рослин; мікродобрих ООО «НПЦ «Реаком».

Власна селекція та насінництво ультрараннього соняшника «Синельниковський ультраранній» (СУР) та раннього сорту «Владимир»; сорго, суданської трави.

Окремо, хочемо виділити запуск та впровадження ефективної системи живлення по листу мікродобривами. Розробляємо індивідуальні агрономічні технологічні карти та схеми живлення по листу в залежності від умов року та відповідно до системи захисту. Застосування мікродобрих на кожному етапі гербокритичного періоду забезпечує зниження затрат та дає максимальний ефект для росту врожаю.

Надаємо агрономічні консультації та наукове супроводження.

З питань співпраці та консультацій звертайтеся за телефонами:

066-369-07-31,
098-068-96-45

Володимир Серeda,
кандидат с.-г. наук.

Науково-методичні рекомендації

**Каталог-2025 сортів та гібридів
зернових та зернобобових культур
ДУ Інститут зернових культур
НААН України**

Підписано до друку 18.04.2025 р. Формат 60x84/16.

Папір офсетний. Гарнітура Times.

Цифровий друк. Ум. друк. арк. 3,83 Наклад 50.

Зам. № 0425-083.

Віддруковано з готового оригінал-макета.

Друкарня ТакиБук:

Телефон: +38 (050) 555 00 69

E-mail: mailbox@takibook.od.ua

Видавництво – Видавничий дім «Гельветика»

65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1

Телефони: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08

E-mail: mailbox@helvetica.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 7623 від 22.06.2022 р.